דופקים את החיילים

בוויכוח בין צה"ל וחברות־הבי־טוח נפגעו אנשי־הצבא. אלפים מהם שילמו חודשים רבים סכומים מיו־תרים, ורק חלק קטן מהם ידע זאת, וביקש לתקן את המעוות. גם כאשר נעשה התיקון, הוחזרו רק הסכו־מים המקוריים, ללא הפרשי ריבית והצמדה. בכל מיקרה יוצאים אנשי־הצבא נפגעים, כתוצאה מניכויי ה־ביטוחים.

במשך השנה האחרונה נעשו נס־יונות רבים להתגבר על התקלה, אולם בלא הועיל. תחת לפתוח ב־מסע־פירסום נרחב, שיבקש מכל איש־צבא לבדוק את הסכומים ה־מנוכים משכרו, מעדיפות חברות־הביטוח ואנשי־המחשב של צה"ל פרמיות־יתר, שעליהן דובר ברשי־מה השנייה בסידרה (העולם הזה 2238). בעיקבות פירסום שתי ה־רשימות הקודמות, שתיארו כיצד חברת באנר נעשקת על־ידי חברות־הביטוח על־חשבון מבוטחי־החובה של מכוניות, המציא עורך־הדין אהרון ברקאי, המייצג את ארגון המשתמשים ברכב, להעולם הזה מיסמכים המתארים את הקיפוח ה־בלתי־מוצדק של בעלי־הרכב על־ידי חברות־הביטוח והממשלה.

כך, למשל, ההחלטות על העלאת תעריפי־הביטוח נעשות אחרי שמי־עת אירגון חברות־הביטוח, אך בלא שמיעת נציגי המבוטחים. לאחרונה הכריז בית־המישפט המחוזי את הביטוח הוא הצעת־החוק החדשה לפיקוח על עיסקי־הביטוח, המח־ליפה חוק ישן משנת 1951. הצעת־חוק זו מניחה את היסודות ליחסים שבין המבוטחים למבטחים, ובהכנתו שותפו חברות־הביטוח — אך לא המבוטחים.

לדעתו של אהרון ברקאי, החוק לפיצוי נפגעי תאונות דרכים — 1975 הרע את מצב נפגעי־התאונות לעומת המצב שקדם לו. החוק ה־חדש מגביל את בית־המישפט, כשהוא בא לפסוק לתובע הפסד בגלל אובדן כושר־השתכרות ב־עתיד, עקב נכות, עד לתיקרה קבו־עה, שהיא שילוש השכר הממוצע במשק. קודם לכן, לפי פקודת ה־10% איש זה יקבל רק קרוב ל־10 אלפים לירות, הצמודות לתחולת החוק.

לפי החוקים הישנים, היה מקבל עשרות אלפי לירות.

תיקון נוסף בחוק החדש, שנכנס לתוקף בשנת 1977, קובע כי יש לנכות מהפיצוי מס־הכנסה בשיעור 25% על חלק השכר האבוד. תיקון זה מפחידת במידה ניכרת את סכום הפיצוי.

גזירה נוספת היא שלא ישלמו כשכר טירחת עורכי־דין, יותר מ־13%. ברור כי הדבר מגביל את הסכום שהנפגע מקבל מחברת־הביטוח, בעוד שעליו לשלם ל־עורך־הדין סכומים ניכרים.

החוק החדש יצר מצבים בלתי־נסבלים. כאשר נפגע בתאונה נהג חסר־ביטוח. כמה פסקי־דין קבעו כי נהג כזה לא ייהנה מפיצוי, למרות שהחוק החדש והקרן החדשה שהוקמה, קרנית, נועדה בהפורש, לפי דברי ההסבר לחוק, לכסות גם מקרים כאלה.

ברור כי חישוב זה מביא לפיצויים מגוחכים ובלתי־ריאליים.

קרן — לטובת מי?

דוגמה: אדם שנפגע בתאו־נה אושפז במשך שבוע, ועבר כמה ניתוחים. נותרו בגופו צלקות מכערות. הוא איבד את סיכוי־נישואין, ונותר נכה בשיעור של 10%. הקרן זכאית לאורכה של 30 יום, עד למתן תשובה לתביעה, ולעוד 90 יום אחרי מתן התשובה, עד לתשלום. מסתבר כי הנפגע מפסיד 120 יום, שהם — בתנאי האינפלציה של היום כ־40% מהתביעה. נוסף לכך מתחיל מניין הימים רק מאותו הרגע שקרנית הודיעה כי קיבלה את כל המיסמכים הדרושים לה.

החוק החדש מתיר לקרנית לד־רוש מיספר בלתי־מוגבל של מיס־מכים וראיות. הנפגע אינו זכאי לפנות לבית־המישפט לפני שעברו 120 הימים האמורים. הקרן מנצלת את התקנות החדשות עד תום, ו־בכך היא מכבידה על אותם חסרי־הישע שלהגנתם היא הוקמה.

לסיכום: החוק החדש הרע לא במעט את מצבם של נפגעי תאונות־הדרכים בהשוואה החוק הישן, כאשר נפגעי־התאונות ממשיכים להישחק תחת גלגלי הביורוקרטיה וסעיפי־החוק שנועד, לכאורה, להי־טיב עימם.

יגאל לביב ■

אנשי־המחשב מאשימים את חברות הביטוח, ואנשי הביטוח מאשימים את אנשי־המחשב של צה"ל

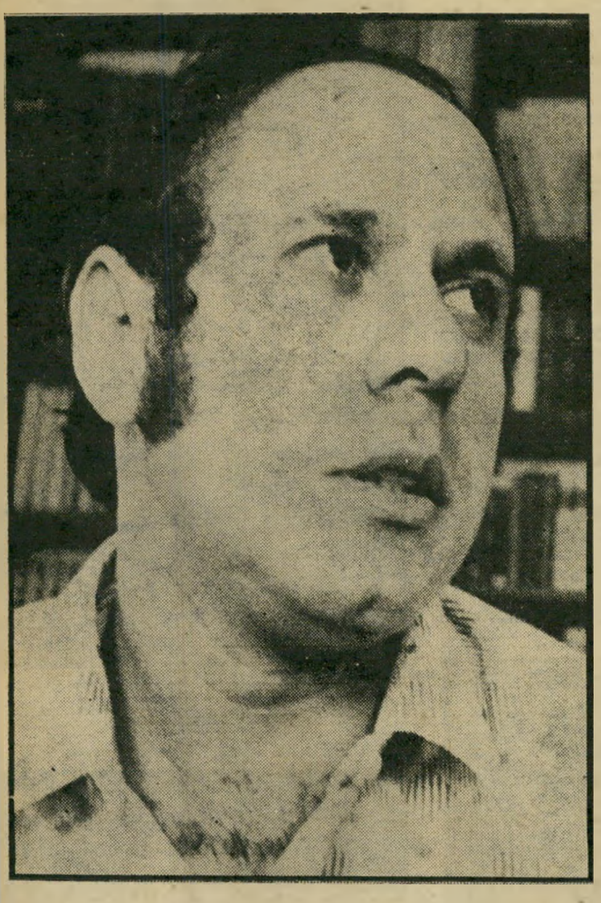

פרקיט ברקאי
החוק החדש גרוע יותר

גם יחד להשתיק את הפרשה, ה־ממשיכה לגזול כספים מאנשי צה"ל.

תיקרה לא ריאלית

גיעות אדה במבוטחי־צה"ל הם מאותו סוג כמו הפגיעות במבוטחים אזרחיים, המשלמים איגוד חברות־הביטוח כהגבל עיס־קי.

הממונה על ההגבלים במישרד התחבורה לא התנגד כלל לבקשה, שתגרום לייקור המחירים ולהרעת השירותים. גם כאן לא נשמע כלל קולם של בעלי המכוניות המבו־טחות.

הצעד האחרון להגנת חברות־נזיקין, זכאי היה התובע להוכיח כי הכנסתו היתה גבוהה מאותה תיקרה, ולקבל פיצוי לפי הפסדיו הריאליים. עת האסור דבר זה.

לדוגמה: לגבי סוחר שהשתכר 30 אלף לירות בחודש, וישנותר נכה לצמיתות, יביא בית־המישפט ב־חשבון, בעת קביעת הפיצויים, רק כדי מחצית שכר זה (סכום השווה לשכר הממוצע במשק כפול שלוש). סעיף זה בחוק פוגע באופן חמור בעיקרון של דיני־נזיקין, שלפיו יש להשיב כל ניזוק עד כמה שניתן למצבו לפני התאונה.

בפיצויים עבור נזק שאינו נזק־ממון — כמו כאבים, סבל, כיעור, אובדן סיכויי־נישואין — יצר החוק החדש עיוות חמור. לפי החוקים הקודמים, לא היתה כל הגבלה על פיצוי על נזקים כאלה. השופ־טים פסקו לפי ראות עיניהם. החוק החדש קבע כי בנזק מסוג זה יפסוק בית־המישפט לפני שני יסודות בלבד: מיספר ימי־האישפיז בבית־החולים, לפי סכום קבוע לכל יום־אישפוז, ושיעור בנכות לצמיתות, לפי סכום קבוע לכל אחוז של נכות. כאשר הנפגעים הם בני 30 ויותר, יפחיתו אחוז לכל שנה מעל ל־30.

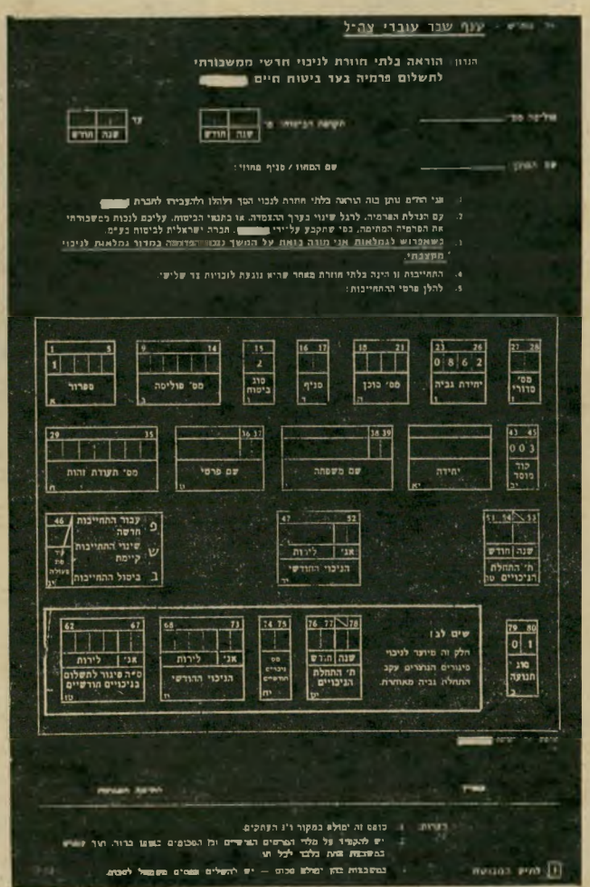

אם סיכויי הנשואין שלך מופחתים ביגלל תאונה - אל תצפה לקבל פיצוי אמיתי